

Hordaland fylkeskommune
Att.: Konst. fylkesrådmann Ingrid Kristine Holm Svendsen
Postboks 7900

5020 BERGEN

Revisjonsrapport nr. 20
(journalføres)

6. desember 2018

RAPPORT ETTER INTERIMREVISJON 2018

Generelt

I vår revisjon er det viktig å gjennomføre ei god kartlegging og vurdering av dei sentrale økonomi- og rekneskapsrutinane for å identifisera kor det er størst risiko for feil i rekneskapen. Kartlegginga vi gjer har basert seg på samtalar med nøkkelpersonell, gjennomgang av relevant skriftleg materiale og testing av prosessar og rutinar. I tillegg legg vi vekt på tidlegare erfaring, til dømes det som er tatt opp i revisjonsrapport for tidlegare år. Informasjonen vi får frå kartlegginga er sentral i vurdering av risiko og vidare val av revisjonshandlingar.

1 Kartlegging og revisjonstilnærming

I interimrevisjonen for rekneskapsåret 2018 har vi hatt dialog med sentrale personar i fylkeskommunen. Vi har gjennomført informasjons- og planleggingsmøte med fylkeskassen, konst. fylkesrådmann og konst. fylkesdirektør økonomi og organisasjon. Vidare er det gjennomført møte med HR løn og Skyss. Fokus for desse møta har vore å oppdatere vår kjennskap til fylkeskommunen, fange opp endringar i rutinar og intern kontroll og identifisera risikoforhold. I tillegg har vi gjennomført kontrollar på område med mogleg effekt på årsrekneskapen.

I perioden har vi også utført naudsynte revisjonshandlingar knytt til attestasjonsoppgåver og meirverdiavgiftskompensasjon.

2 Revisjonsområde som er gjennomgått i interimrevisjonen

2.1 Lønsområdet

HR løn har utarbeidd eit årshjul med systematisk oversikt over dei oppgåver som medarbeidarane på avdelinga skal utføre gjennom året. Når oppgåvene er utført vert det logga i ein sentral oversikt. HR løn har over fleire år arbeidd godt med sine interne rutinar med tilhøyrande kontrollar.

Vi har kartlagt og testa dei mest sentrale delane av internkontrollen på lønsområdet. Våre kontrollar har ikkje avdekket vesentlege avvik, og syner at HR løn per interim er godt i rute med periodiske lønsavstemmingar gjennom året.

2.1.1 Godkjenning/avviksmelding

Vi har over tid hatt særleg fokus på ein viktig rutine hos HR løn. I samband med kvar lønskjøring vert det sendt ut eit skjema for godkjenning/avviksmelding frå HR løn til dei ulike arbeidsstadane. Kontrollar som er spesifiserte på skjema skal bli utført av leiar på den einskilde arbeidsstaden. Når kontrollar er gjort skal skjema signerast og returnerast til HR løn. Då den einskilde arbeidsstaden har best oversyn

over dei tilsette og lønsutbetaling i eiga eining, er denne kontrollen ein viktig del av den interne kontrollen i fylkeskommunen på området løn. Fylkeskommunen har også etablert rutine for avviksmelding i kvalitetssystemet dersom skjema ikkje vert returnert innan gitt frist.

Tal på avvik har vore lågt gjennom heile 2018 og andel returnert er jamt godt over 90 %. Avvik er i stor grad meldt i kvalitetssystemet. Det er framleis nokre avvik som ikkje vert meldt inn, og det er viktig at alle avvik vert meldt for å sikre systematisk oppfølging av desse.

2.1.2 Kontroll av kontraktar løn

Vi har kontrollert eit utval av lønsslippar og tilsetjingskontraktar mot lønssystemet, med fokus på personar som er tilsett i løpet av 2018. Vår kontroll har avdekket at det for ein tilsett vikar ikkje eksisterer tilsetjingskontrakt. Vi tilrår at fylkeskommunen sikrar at det også for alle vikarar kjem på plass tilsetjingskontrakt i samband med tilsetjingar.

2.1.3 Pensjonar

Vi har kontrollert at fylkeskommunen har tilstrekkeleg gode rutinar for kontroll av at lønsdata registrert hos pensjonsleverandør er oppdatert med lik data som registrert i lønssystemet til fylkeskommunen. Fylkeskommunen gjer ein full kontroll ein gong årleg, men gjer også kontrollar gjennom året. Det er vår vurdering at rutinar her er tilfredsstillande.

2.2 Innkjøp/handsaming av inngåande fakturaer

Vi har kontrollert utgifts- og investeringstransaksjonar på stikkprøvebasis med omsyn til at dei er tilfredsstillande dokumentert, kontert og bokført. Rutine for fakturamottak, handsaming av fakturaer og rutine for attestering av bilag, har også vore kontrollert.

Vår kontroll viser at rutine for handsaming av inngåande fakturaer er tilstrekkeleg god, og våre stikkprøvar av bilag viser at transaksjonar i stor grad er tilfredsstillande dokumentert, kontert og bokført.

2.3 Fylkesveggar

Vi viser til tidlegare revisjonsrapportar for informasjon om forvaltingsreforma i samferdselssektoren frå 1.1.2010, og samhandlingsskissa som først vart utarbeidd mellom revisor for Statens vegvesen, Riksrevisjonen og revisorane for dei ulike fylkeskommunane. Frå rekneskapsåret 2017 har samarbeidsavtalen med Riksrevisjonen opphøyrd.

Det vart i fjor gjennomført felles revisjonshandlingar av alle fylkesrevisorane mot Statens vegvesen si rekneskapseining i Vadsø. Fokus var på økonomisk intern kontroll og rutinar hos eininga. Den overordna konklusjonen var då at det er forsvarleg intern kontroll hos den sentrale rekneskapseininga, og at denne er dokumentert.

Det vil bli gjennomført ei oppdatering av gjennomgang av økonomisk intern kontroll i rekneskapseininga i Vadsø med fokus på endringar det siste året. Også denne gjennomgangen vert gjennomført felles for alle fylkesrevisorane. Vi vil følgje opp eventuelle tilrådingar når dei er mottekne.

Rapporteringa frå i fjor peika på nokre områder som er aktuelle for vidare merksemd. Desse er avgiftsbehandling ved sal av masse som Statens vegvesen handsamar for fylkeskommunane, dokumentasjon av timebelastning mot fylkeskommunane og risiko ved desentralisert gjennomføring av bilagskontering. Desse vil vi følgje nærare opp i årsoppgjeret.

2.4 Meirverdiavgiftskompensasjon

Vi viser til revisjonsrapportar for tidlegare år om meirverdiavgiftskompensasjon knytt til fylkesveggar og risiko for at krav vert forelda.

Det har over tid vore ei betring i nivå på forelda fakturaer og vi ser at det held fram i 2018.

2.5 Avstemming av balansepostar

I vår revisjonsrapport nr. 19 tok vi opp at i samband med skifte av økonomisystem hadde ikkje fylkeskassen avstemt bokførte kundefordringar og leverandørgjeld mot reskonto i tilstrekkelig grad. Ved utgangen av året var det differansar mellom kundar i rekneskapen og i kunderskonto, og ein mindre differanse mellom leverandørar i rekneskapen og leverandørreskonto. Fylkeskassen gjer no slike avstemmingar månadleg. Det er framleis nokre mindre differansar på kundar, men desse vert følgt godt opp av fylkeskassen.

Vi tilrår at fylkeskommunen opprettheld rutine for avstemming av kundefordringar og leverandørgjeld.

2.6 Skyss

Vi har hatt møte med Skyss i samband med vår revisjon. Våre handlingar fokuserer særleg på dei kontrollar som Skyss har for å sikre at rett inntekt vert registrert i rekneskapen.

Skyss har betydeleg med eigne kontrollar for å sikre at all inntekt som kjem frå sal av billettar gjennom dei ulike salskanalane vert registrert i rekneskapen. Desse er vurdert som tilstrekkelege.

Ein vesentleg, og framleis aukande, del av Skyss sine billettinntekter kjem gjennom mobilapplikasjonen Skyss Billett. Per oktober 2018 utgjer inntekt frå mobilbillett i omsetnad ca. 57 % av totalt direkte billettsal i 2018. For oktober aleine er talet 65 %. Andelen billettinntekter frå mobilapplikasjonen er venta å auke ytterlegare i tida som kjem. Vi har hatt møte med Skyss med særleg fokus på å gå gjennom dei sentrale delane av prosessane rundt handsaming av billettinntekter frå mobiløysing.

Tidlegare fekk Skyss sin leverandør av mobilapplikasjonen utarbeidd ein rapport som dekkjer vurdering av dei kontrollrutinane leverandøren har på plass for å sikre at inntektene er fullstendige og nøyaktige. Desse rutinane er særskild viktig for dei sala som vert belasta kundane sine mobilrekningar, då Skyss sjølv i mindre grad har uavhengige kjelder som inntekta kan avstemmast mot. Det gjeld særleg for SMS-billettar då Skyss mottek inntektsavrekning her direkte frå leverandør av mobilapplikasjon. For anna sal via mobilapplikasjon skjer overføring av betaling direkte frå Teller og ikkje gjennom leverandør. SMS-billettar utgjer i omsetnad vel 10 % av samla sal i mobilapplikasjon.

Rapporten frå leverandør av mobilapplikasjon var bekrefta av revisor gjennom eigen attestasjon og var ein Type I rapport etter ISAE 3402-standarden. Tilsvarende rapport vart ikkje utarbeidd for 2018, men plan er at ein Type II rapport kjem på plass i løpet av 2019. Skilnaden på Type I og Type II er at den siste gjeld ein lengre tidsperiode og stadfester at kontrollrutinar har vore på plass over denne tida. Då verken Type I eller Type II rapport er utarbeidd for 2018, har vi gjennomført utvida testing av inntekt frå mobilapplikasjonen i perioden. Testinga har til no ikkje avdekkja vesentlege feil.

Vi er kjend med at nye analysar av data frå billettkontrollar gjennomført i starten av 2018 viser langt høgare nivå på ikkje-betalande enn det som er oppdaga gjennom vanlege kontrollar om bord. Som eit resultat av dette vil kontrollar bli auka mykje i tida framover.

Oppsummert meiner vi at Skyss har bygd opp gode rutinar for sikring av at inntekter og utgifter vert korrekt registrert i rekneskapsystemet.

2.7 Generelle IT-kontrollar

Vi har hatt møte med IT-ansvarleg i fylkeskommunen for å gå gjennom status på IT-området med fokus på dei generelle IT-kontrollane i fylkeskommunen. Vi vil følgje vidare opp dei generelle IT-kontrollane i Hordaland fylkeskommune i samband med årsoppgjeret.

Avslutning

Utkast til rapport er gjennomgått av administrasjonen utan merknadar.

Dersom noko skulle være uklårt i framstillinga ovanfor, eller det er spørsmål til rapporten, står vi gjerne til teneste.

Med venleg helsing
Deloitte AS

Bjarne Ryland
statsautorisert revisor

Kopi: Kontrollutvalet ved leiar Inge Reidar Kallevåg
Konst. fylkesdirektør økonomi og organisasjon Nils Egil Vetlesand
Fylkeskasserar Tor Oddvar Sjøvoll